

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор
на пів року . . . . . 10 кор
на чверть року . . . . . 5 кор
на місяць . . . . . 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а те возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Провізорична розвязка.

(X) Один державний муж австрійський висловив ся, що в Австрії нема нічого так тривкого, як провізорія. І справді є у нас чимало розпорядків, чимало інституцій, котрі провізорично ввійшли в житє, а перетривали не раз десятки літ. От і угорське політичне і парламентарне пересиленє, котре триває вже цілих два місяці, має бути полагожене провізорично. Спир поміж Коронаю а зєдиненою опозицією угорською, що останніми днями значно заострів ся, має бути полагожений компромісом поміж обидвома сторонами, а компроміс сей основує ся на провізорії. Головну ролю відограє тут австро-угорський амбасадор на берлінськїм дворі, котрого монарх покликав до Пешту, Сегені-Маріч і по кількадевних переговорах довів до порозуміння, до розєму між спірними сторонами. На разі має остати status quo, а та провізорія має тривати два роки. Корона не буде робити ніяких дальших уступок військових і взагалі всі військові справи мають бути виняті з переговорів на два роки, а лише домаганя комітету девятки, на котрі Корона вже давнійше згодила ся, будуть переведені. Міністерство війни не буде до двох років вимагати від угорського союму підвищеного контингенту рекрутів, ані виплати ухвалених делегаціями військових кредитів. Лише ті видатки, які міністерство війни вже поробило на рахунок ухвалених делегаціями кредитів, мають бути покриті. (Як відомо, делегації ухвалили на воєнні потреби 450 мільонів корон, котрі мали бути ще приня-

ті державною радою і угорським соймом. На рахунок сеї квоти міністерство видало вже на замовлені по фабриках воєнні потреби для війська 76 мільонів, для фльоти 38 мільонів — і се мусить уже бути виплачене, а ті обчисленя роблять в Пешті міністер війни Пітрайх і адмірал фльоти гр. Монтекуккуллі і ведуть в тих справах переговори з угорськими політиками).

За те має угорський сойм ухвалити нормальний контингент рекрутів і бюджет без дальших домагань. Що до цлово-торгового союзу Австрії з Угорщиною, то сю справу зовсім усунено з дневної черги, позаяк Сегені-Маріч заявив, що яка небудь, хочби навіть теоретична зміна в тій справі спричинила би уневажненє торгового договору між Австро-Угорщиною а Німеччиною і Німеччина домагалаб ся від Угорщини таких уступок для себе, які Угорщина зробила в користь Австрії.

На основі сего компромісу мають бути ще уладжені деякі подробиці і можна сподівати ся, що пересиленє покінчить ся. Що головні перепони усунено, доказом сего стає виїзд Сегені-Маріча з Пешту а на перший плян висуває ся знов гр. Юлій Андраші, котрий імовірно вже в тих днях буде іменованій міністром-президентом і буде мати задачу утвореня нового міністерства. Вправді недавна ухвала ліберального стороництва, що оно стоїть за цлово-торговим союзом, а військові справи уважає виключним правом Корони, викликала певного рода роздратованє у гр. Андрашого, одначе мимо того не відкаже ся він згаданой задачі, наколи до неї буде покликаний Коронаю. З останних вістий з Пешту виходить, що компроміс мав розбити ся. До чого доведе дальше пересиле-

нє, не дасть ся навіть в приближеню обчислити.

Згаданий компроміс недоволює однак крайні живла зєдиненої опозиції, хоч Кошут заявив ся за компромісом і всіми силами пре до покінченя пересиленя, позаяк в таким случаю угорська коаліція дістане керму правительства в свої руки. Около 70—80 членів опозиції домагає ся конечно уступок на військовій області.

Але й в Австрії компроміс сей викликає занепокоєнє, котре відбило ся навіть в бюджетовій комісії. Австрійські послы у великій часті не годять ся з тою провізорією, котра всеж таки витворює непевні і неясні відносини і домагають ся рішучої полагоди справи. З другого боку знов австрійські політики запевняють, що відроченє виплати військових кредитів (450 міль.) облекшє державну раду і тепер можна буде, користуючись дворічним розємом, уладити межинародні взаємини між Німцями а Чехами і Австрія може приготувити ся до опору на случай спору з Угорщиною по двох роках.

Парцеляційний банк.

На загальних зборах «Банку парцеляційного» довідала ся польська преса страшного(!) факту, що з 8.217 моргів у східній Галичині, розпарцельованих «Банком парцеляційним», поверх 5.916 моргів перейшло в рускі руки, а тільки(!) 2.301 моргів в польські руки. З сеї нагоди польські дневники роблять ріжні коментарі на тему «уменшеня польської землі».

«Ми далекі від того — говорить між иншими Gazeta Narodowa, — щоби усувати руских

ЯРОШЕНКО.

Исторична повість ОСИПА МАКОВЕЯ

(нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

IV.

Степом поміж Дністром і Прутом їхало яких двіста пятьдесят кінних, узбровних вояків. Попереду на воронім коні їхав дід з довгою, сивою бородою в клин і з довгими вусами, що спадали, як два тонкі повісма, на бороду. На голові мав високу чорну кучму із синім верхом, а одежа на нїм була проста: короткий чорний жупан, зашпаний під саму шию, широкі чорні шаравари і чоботи сапанові, жовті. В зубах держав люльку з коротким цибухом. Сей дідок з добрими, синїми очима, що подобав більше на черця, як на вояка, сидів на коні просто як молодець, дивив ся у степ далеко, мовби там шукав когось, і розмовляв із своїм товаришем, що їхав ліворуч. Товариш сей був уже також підстаркуватий, але ще кремезний чоловік, одягнений з польська.

Сонце вже підходило під полудне і на степу була незвичайна жара.

— Все не видко їх тай не видко — говорив синий дід. — Сей Бородавка наварить нам ще такого пива, що гірко буде нам усім пити.

— Уже повинні бути в сих сторонах — відповів товариш.

— Не в сих сторонах, уже під Хотинном повинні бути! Нехай так султан сьогодні — завтра стане над Дністром з цілою потугою і не пустить козаків під Хотин, що тоді буде і вам і нам? Зітруть Турки Ляхів окремо і козаків окремо, як порошину, — сеж триста тисячів против кількадесят тисячів.

— Я казав Любомирському: наше військо мусить чимскорше перейти Дністер і стати на волоській землі під Хотинном, а то козаки доти не прийдуть, доки ми в Польщі. Хочуть бачити, що хоч Дністер спиняє нас від утечі. Не вірять нам, зради боять ся. Я-ж знаю козаків.

— Воно то так; та коли вже згодив ся, присяг під Хвастовом і обіцяв ся помогти єго милости королеви, то йди і не забавляй ся, а то лізе чорту в зуби, — і другому не поможе і сам загине. Король не потвердить митрополита і владиків — і тоді на що здала ся вся наша робота? Ов, зле воно починаєть ся; нема ладу ні у вас ні у нас.

Старий сердив ся. Товариш його був, видно, такої самої думки, бо задумав ся і замовк. Тільки по добрій хвилині озвав ся, побачивши на степу коня, що ходив самопас.

— А се що за кінь на степу? Чи бачиш, Петре? Тай спутаний до того, бо ось як скаче.

— Повинен бути і чоловік коло нього, коли спутаний, відповів дід. — Нехай кількох хлопців скочить і подивлять ся.

Кілька верхових поїхало наперед; одні зупинили коня і розпутали; другі стали шукати їздця по корчах. Не багато шукали; їздець зараз найшов ся. Вивели його з корчів, узняли по під руки і ждали, поки надїде вся громада. Зловлений стояв тихо, тільки дивив ся заспанними очима і чудовав ся. Вояки надїхали.

— Ти що за один? — спитав ся дід.

— Я Микула Ярошенко із Серета.

— Що ж ти тут робиш?

— Шукаю козаків.

— Ага! Турки вислали його на звіді. Тримайте його добре! Зв'яжіть його!

— Ой, ні, дїду! Не кажіть мене в'язати; я християнин — я не ворог...

— Чого-ж ти сюди забіг із Серета? Се-ж не близка сторона.

— Я розповім вам, тільки кажіть мене пустити. Я поїду з вами. Не втечу-ж я один перед стілько людьми. Чого боїте ся?

— Сїдай-же на свого коня і їдь з нами!

Ярошенко сів на коня.

— Ну, кажи! — озвав ся дід, коли Микула сів на коня.

— Чи ви козаки, бо в мене до козаків дїло — спитав ся Микула, охолонувши з першого страху.

— Все одно, що козаки — озвав ся товариш діда. — Коли хочеш знати, так се Сагайдачний, козацький старшина; можеш усе перед ним казати.

— Сагайдачний! — скликнув Микула ра-

селян від права набування землі(!), але коли інституція, не говорячи вже про те, що заложена з польської ініціативи і за польські гроші, але взагалі публічна інституція в краю ділає так очевидно на нашу шкоду(?), то мусимо виступити проти неї, мусимо боронити ся перед подібною діяльністю“.

Але даліше доносить та сама газета, що в дискусії, переведеній на загальних зборах, «Банку парцеляційного» виказав директор Краєвого Банку др. Згурський сумнів, чи Краєвий Банк міг би підирати «Банк парцеляційний», колиб сей банк прийняв колонізаційну ціху. Отже вже тут містять ся запереченя повисшому твердженю, що парцеляційний банк оперує «польськими грошми». Протівно, коли Краєвий Банк з рамени сойму дає до розпорядимости капітали на парцеляцію, то з огляду на хліборобске населеня східної Галичини з більшим правом можна би їх назвати «руським грошем».

Однак не в грошах тут річ, а у фактичних відносинах краю. Чи може бути парцеляція інакше переводжена з огляду на історичні і економічні згляди, та яких вислідів можна би надіятися з такої колонізаційної парцеляції, якої домагають ся польські двєвники. Коли «уменшене польского стану посіданя землі» приводить ся тут як аргумент, то на тій підставі хіба би не було ніколи прийшло до увластненя хлопів і знесеня панщини в р. 1848, бо се було також «уменшене польского посіданя землі». Але сего вимагав поступ суспільного і економічного життя, вимагала пекуча потреба людий і часу — і се збуло ся на благо і зріст так руского, як і польского елемента. Зовсім аналогічною справою є теперішня парцеляційна проява, викликана дійсними і необхідними обставинами, так пекучою потребою землі з причини її роздробленя і переселеня, як нерентовністю більших, екстензивних господарств, які стають тільки тягаром для своїх властителів.

Тож як з одної сторони не багато варт такий нерентуючий ся і чим раз підпадаючий «польский стан посіданя землі», так з другої сторони насупереч пекучим потребам тубольного населеня переводжена колонізація тих земель може довести тільки до некорисних вислідів і завжди з разячою кривдою до відтрученя від парцеляції.

Краєвий Банк, на якого фондах переважно опирає ся Банк парцеляційний, є інституцією так рускою як і польскою, бо кравною і не може ділати на шкоду котроїсь з обох народностий, заселюючих край. Колиж західну Галичину уважає ся польскою, то східну Галичину мусить ся уважати рускою бодай що до хліборобского населеня. Бо навіть найзагорільші шовіністи між Поляками, які називають колишню Червону Русь не то мішаним краєм, але прямо

польскою областю — навіть і такі політики чей не заперечуть фактови істнованя руского хлопа в збитій масі від Сяву по Збруч.

Наведені числа з діяльности «Банку парцеляційного», після яких осіло у східній Галичині Мазурів на 2,301 моргах, є радше доказом розвнчатої колонізаційної системи, мимо запереченя директора д-ра Згурского. Тому ми можемо тільки висказати бажанє під адресою Краєвого Банку, щоби кравві капітали уживали ся для користи замешкуючого край населеня, а не служили для неоправданого зні економічними, ані політичними зглядами пересуваня населеня через штучно викликуваний колонізаційний рух у східній Галичині.

Япансько-росийска війна.

З найновіших телеграм видно, що Япанці після довшого вичинку зачинають знов розвивати рухливу діяльність. Припускають, що Курокі хоче перейти до офензиви в сей спосіб, щоби виперти поменші росийські відділи, розставлені для охорони головної армії, сконцентрованої коло Кіріну і ударити на головну силу Росиї. Далші телеграми подають різкі місцевости, де стрітили ся оружю менші і більші япанські рекогносційні відділи з росийськими задними сторожами та звістки про присутність поодиноких росийських відділів в поодиноких місцевостях, однак тих сіл нема на карті і з того не можна собі виробити ясного погляду про розложене сил воюючих сторін. Тай і не можна сего жадати, бо навіть при найліпшій розвідуючій службі штаб береже такі вісти для власної відомости і не допускає їх до публікованя, а так само свої власні плани і рухи виконує в найбільшій тайні. доперва після якоїсь важнійшої битви довідаємо ся знов, про фактичні зміни на терені війни, які зайшли в межичасі.

Справа мира

Згадувані вже нами зусилля англійської праси для переведеня мирних пересправ, дійшли так далеко, що Times прямо довіс, що президент Америки Рузвельт одержав місію від Япанії і Росії до посередниченя в мирових пересправах. Отже так з Петербурга, як і з Вашингтону заперечено сій вістці, про якої повстане ніхто нічо не знає, хіба стілько, що сама Англія найбільше бажав мира з огляду на свою понад міру скріпнвшу ся союзничку, з якою Англія не знає що зробити, як сей ученик з зачарованою мітлюю в Гетовій поезії. Величезні успіхи Япанців, які упали на весь цивілізований сьвіт так несподівано, викликали побоюваня Англії що до будучого уложеня відносин на далекім

Сході. Думають, що колиб Япанія занавувала у східній Азії, то се булоб незмірною шкодою для англійської торгівлі, а може ділковитим знищенєм її. Япанія могла би заказати дозову опіюм і через те дати початок до відродженя і подвигненя жовтої раси, а ставши найбільшою і найсильнішою державою на сході Азії, могла би зажадати, щоби жовтій расі отворено також приступ до Австралії. Так само належить побоювати ся за Филиппини, які уважають в Англії за дальшу точку експанзивної політики Япанії. Се все змушує Англію до напираня на як найскорше заклоченє мира, бо тільки в сей спосіб можна запобічи дальшому розростови япанської сили при пожаданім до тепер частиннім випертю Росиї від берегів Жовтих від і Тихого океану.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні кварталу просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядо о вирівнанє залеглостей та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо числа з початком повісти «Ярошенко».

НОВИНКИ.

— Календар. Вівторок: руско-кат.: Василя; римо-кат.: Ізидора. — В середу: руско-кат.: Нікона, Лідії; римо-кат.: Вінкентія.

— Краєвий Союз кредитовий у Львові відбув дня 30. марца загальні збори в салі «Рускої Бєсїди під проводом судового радника д-ра Даміана Савчака. Секретарював п. Захар Скварко, дир. товариства кредитового «Народний Дім» в Мостисках. По прийнятю протоколу з послїдних загальних зборів директор п. Кост Паньківський зложив звіт з діяльности за шестий рік адміністраційний 1904 з мастковим білянсом, та іменем комісії контрольної зложив звіт секретар «Дністра» п. Сидір Бриттан і поставив внесене на уділенє дирекції абсолюторії. Збори уділили дирекції абсолюторії односторонно, та відтак агідно з предложенєм Надзираючої Ради розділили збори чистий зиск за рік 1904 в отсей спосіб: 1) на пять-процентову дивиденду 2378 К 59 с; 2) на фонд резервовий 510 К — с; 3) на спеціальну резерву 315 К 59 с; 4) на добродійні цілі 1000 К; разом 4.204 К 18 с. Відтак приступлено до виборів 2 членів Ради Надзираючої, 6 заступників членів Ради Надзираючої та 3 членів контрольної комісії. До Ради Надзираючої вибрано д-ра Теофіля Кормоша адвоката в Перемішлі і о. Йосифа Іванця пароха в Ременові. Заступниками членів Ради Надзираючої вибрано: д-ра Михайла Коцюбу, о. Олександра Стефановича, о. Євгенія Гузара, о. Йосифа Фоліса, п. Захара Скварка і д-ра Льовгїна Озаркевича. До комісії контрольної увійшли п. п.: радник Юліан Січинський, секретар Сидір Бриттан і професор

дісно. — Так се ви Кафу зруйнували? Який же я рад, що вас бачу! Ми і в Молдаві знаємо про вас! Дай вам, Боже, здоровля, що стілько незвільників спасли...

— Ну-ну, не балакай пустою! — озвав ся Сагайдачний. — Кажі, що мав казати.

Ярошенко став оповідати все, що знав про напад чати на Серет, про свою родину, про опришків, про битву з Турками над Прутом і про те, що йому Турки веліли переказати козакам. Показав ще і записаний кусень пергамену, що дістав від Турків.

Сагайдачний слухав Ярошенка не перебиваючи.

— І ти не брешеш! — спитав його, коли той скінчив оповіданє.

— Не брешу; присягну, що не брешу! Як дякую милосерпному Богу, що ви мене нашли тай що я при вас, а ви мені не вірите! Сам я все бачив, сам усе перебув...

— Іди-ж там до наших позаду і, коли хочеш, їдь з нами!

Ярошенко змішав ся поміж вояків, що дружили його з цікавостю, і мусів знову їм оповідати свої пригоди від початку. Сам же довідав ся від війська, що се Сагайдачний вертає ся з Варшави, куди їздив у посольстві до короля, умовити ся, за яку ціну козаки мають помогти Ляхам. Сагайдачний думав, що застане уже під Хотином козаків, приїхав сюди, а тут козаків ще нема.

От його й вислали понад Дністер шукати чим-

скорше козаків, а для обезпекі дали йому сторожу з двіста пятьдесять людий під проводом ротмістрів Аннібалів. Сей же поперед, що їде із Сагайдачним, то Молодецький, що сам бував колись на Сїчї, повірник Любомирського і приятель Сагайдачного. Ярошенко дякував Богу, що по стілько пригодах найшов ся нарешті поміж людми, з котрими вже певно дістане ся під Хотин звідтам уже лекше буде шукати родини. Тільки не рад був, що мусів тепер разом із Сагайдачним ще волочити ся степами, щоби найти козаків.

Тимчасом Сагайдачний з Молодецьким вели иншу розмову. Поки не нашли Ярошенка, думали десь у степу відпочити; тепер же сю гадку покинули. Турки вже так недалеко, а козаків як нема так нема. Де вони поділи ся? Треба шукати їх, треба найти їх як найскорше, а то вийде біда невидана, нечувана.

— Нема ладу, нема ладу! — нарікав Сагайдачний. — Королевича з війском ще нема; ті, що вже є над Дністром, не карні; зруйнували своє власне містечко Жванець і ніхто сим не журив ся; пушок не маєте... а Бородавки, вашого польського приятеля, також нема. Він чатами бавить ся, людий висилає на нехібну смерть, — ов погано!

— Погано — потвердив Молодецький.

— А що, коли Турки вислали до козаків не тільки сего Молдована, а ще й інших на підмову? Я присягну, що таких посланців між козаками вже багато — здогадував ся Сагайда-

чний. — Ти чув добре, що він казав? Дадуть козакам усею Україну, щоби тільки не помагали Ляхам. І на отсей шкїрі то саме написано... Чи ти міркуєш, чим то пахне?

— Се так собі обіцянка, а більш нічого — замітив Молодецький. — Хочуть як найдовше забавити козаків, щоби самі чимскорше дістали ся над Дністер.

— Звісно, обіцянка, в яку і я не вірю, але коли сю обіцянку почують козаки, буде реbelie. Бо яка користь для козаків, помагати Ляхам? І за що? Жолду, що ще торік на Ілї мали виплатити нам у Київї, ви цілий рік не платили і тільки тепер надумали ся, коли біда притисла. За православну віру караете нас далі — Турок не карав би нас так! А тепер, я знаю, готові ви видати нас Туркам хоч зараз, колиб тільки вам дали спокій. Якже мають козаки йти з охотою вам на поміч?

— Ти мені, Петре і не кажи сего; сам знаю: одною рукою бють, а другою згоди просять. Або наші королевята знали коли, чого треба для краю? От згодили ся торік, щоби Бородавка гетьманував, а не ти, бо ти їм був за мудрий; а тепер уже й самі бачать, що красше з мудрим згубити, як з дурним найти. Під Хотином уже казали, що ти повів би діло красше ніж сей паниця: він же, видно, сам не знає, чи має йти під Хотин чи ні. Дарма, що присягав.

— Він то може й знає, та з козаками не так легко дійти до ладу. Потурає їм, бо їх вибранець, і так вони ведуть його, а не він їх.

Іван Кокорудз. По переведених виборах згідно з внесеном директором д-ра Костя Левицького збори рішили зміну § 3 і 5 статута, в тій цілі, щоби Краввий Союз кредитовий міг покористувати ся підлягами податковими. Параграф третій після рішення зборів звучить: «Цілю стоваришеня є сполучити економічні сили своїх членів для їх добробуту. Діяльність стоваришеня обмежена є лиш до своїх членів з виключенем всяких інтересів з нечленами стоваришеня». Параграф пятий звучить: «До переведеня тої цілі буде стоваришеня: а) уділяти своїм членам, зособна стоваришеням, товариствам і спілкам економічним, що приступають в члени стоваришеня, дешового і приступного кредиту; б) контролювати діяльність тих стоваришеня, товариств і епілок економічних, що приступають в члени стоваришеня і користають з кредиту стоваришеня; в) виеднувати кредит тим стоваришеням, товариствам і спілкам господарским, що приступають в члени стоваришеня; г) приймати до корисного обороту капіталу з условленим опрорцентуванем; д) взагалі сполученими силами своїх членів доконувати всякі позиточні підприємства економічні на користь своїх членів». Вкінци директор д-р Кость Левицький на бажане о. д-ра Юрика пояснив справу адміністрації Краввого Союзу кредитового, почім предсідатель закрав збори о годніи 6. вечером.

— Шевченкове свято в Бучачи. Рускі Товариства в Бучачи устроюють в неділю дня 9. цвітня в комнатах «Рускої Бесіди» в пам'ять 44. роковий смерти Тараса Шевченка сходили получені з відчитом і продукціями вокально-музикальними. Вступ за запрошенем І. К. Початок о год. 8. вечер. — За комітет: о. А. Добрянський. Ст. Сіак.

— Польска праса «на кресах». Підчас коли провінціональна праса відзначає ся часто неважливостю і демократичними поглядами, то деякі польські газети по містах східної Галичини уважають своїм обовязком вислугувати ся всепольській ідеї драгованя і визиваня Русинів. Найчастіше під покринкою патріотичного шовінізму вислугують ся личним цілям низького корорівчівства, або злоби. Сеї системи придержує ся і «Gazeta kołomyjska», яка від часу до часу переїздить ся по Русинах, а в посліднім своїм числі заміщує ось яку статю: «Про руске учительство в Коломиї»: Від часу коли кількох в місцевих і доокресних учителів-Русинів перенесло ся на Буковину, від часу коли завдяки забігам ради шкільної окружної, ба навіть краввої більшу часть посад учителів в Коломиї і в околиці заняли Русини, зорганізували ся учителі-Русини в Коломиї, обиваючи своїм органом полякожерний «Промінь», який виходить на Буковині. Вибрано навіть редакційний комітет — з постійним кореспондентом. Від часу до часу появляє ся в Коломиї ясновородий співредактор «Проміня» з Буковини, пошепче кілька слів з бородатим сухотником, кучерявим молодиком, або організатором крамниці і за кілька днів появляє ся новий пасквіль в буковинській педагогічній газетці. Ми згадували вже про шовіністичні корчі сеї газетки та виговорюване на учительство за те, що співала з дітьми «Крульово Польські» і т. п., але не о се нам розходить ся... Тут Gazeta kołomyjska розповідає далше про страшний після неї факт, що в місцевім «педагогічним Куклу» ухвалено на загальних зборах на внесене учат. Книшка заперенумеровати до Читальні «Проміня» і «Комаря» на встид Полякам, а на радість жовтоджубим гайдамакам». Як вже сам

— Красше було би, щоб ти гетьманував.

— Я їх просити не буду; і так придам ся їм і не покину їх. Я для них за острый — от що! А наші люди, звісно, які: коли тільки в тебе трохи більше розуму, як у них, кожд тільки о голову виростеш понад них, вони тебе зараз довбенькою по голові: «Не рости! порівнай ся з нами!» Адже торік щож я такого зробив нерозумного? Вибрав собі кілька тисячів козаків що красших козаків і пішов під Перекол; не брав усіх, бо красше мати сотню людей, а добру, віж тисячку, а ледачу. Малу громаду і прохарчуєш лекше і поведеш зручніше. І просто не треба мені було більше. Так, чувш через те, що я не взяв усіх, ті, що лишили ся дома, на мене! «Виберім собі иншого! Він уже у гору носа задирає» А Бородавка їм: «Я вас не так, як Сагайдачний, я вас усіх не лиш на море, але і в саме пекло поведу». От і вибрано його. А Ляхам тільки й подавай такого: цілою Україною не закурять ся, Теофаном та Березьким не докучати не, аби тільки йому та козакам жолд платити, про все инше йому бай- дуже.

(Дальше буде).

денунціаторський тон цілої дописи свідчать достаточн. про низьку моральну рівніть сї автора, так еше більше мусять поразити ті слова, якими автор, найправдоподібніше котрийсь з учителів Поляків, кінчить свої елюкубрації: «Чи нога правдивого учителя-Поляка повинна станути в сій читальни, нехай рішить публична опінія! — кличе сей шовініст, не добачуючи навіть, що виставляє ся прямо на посмїховиско, коли таку дрібну справу підносять до засадничих і загально-публичних квестій.

— Спростоване. Від п. Панейка, голови «Академічної Громади», сї речника на Шевченковім концерті, одержуємо отсе письмо з покликанем на § 19. прасового зак.: Неправда, будьто би «речник Академічної Громади» (себ то я) в нечесний спосіб иншу промову предложав комітетови, а иншу відчитав на вечерку, — натомісць правда: 1) що я ніякому комітетови згаданого концерту ніякої промови не подавав, — чого від мене й ніхто не жадав, а чого я на випадок подібного жаданя й не міг би був зробити, бо вважав би низше чести своєї і тих, від котрих мав мандат промовляти, віддавати свою промову крім обовязкової поліційної ще й який небудь громадський цензурі; 2) що д-р Кость Левицький зажадав від мене тексту промови тільки для обовязкової поліційної цензури і я тільки для сеї обовязкової поліційної цензури подав єму свою промову; 3) що промова, подана мною щерез д-ра К. Левицького до обовязкової поліційної цензури, була тільки загальним нарисом, який я опися, головню в другій части, розширив і доповнив і в тій новій, розширеній і доповненій формі відчитав на концерті; 4) що факт доповненя й розширеня моєї промови супротив тексту, поданого до поліції, був звісний перед концертом д-рови К. Левицькому, о стільки, що я питав ся його, чи текст промови, поданий до поліції, можна змінити, на що дістав потакуєчу відповідь. У Львові дня 2. цвітня 1005 р.

Василь Панейко.

П. Панейко противорчить сам собі, коли з гори застерігає ся, що вважав би «низше чести» предложити свій еляборат комітетови на випадок такого жаданя, а відтак признає, що предложив єго д-рови К. Левицькому, а навіть одержав від него рішет на розширене і зміну тексту промови, поданого до поліції. Хотий ми і тут малиб повне право сумнівати ся, чи д-р К. Левицький міг на свою відвічальність брати зміну п. Панейком предложеного поліції тексту, то однак не квестіонуємо правдомовности п. Панейка вже хотийби з тої причини, що не заперечив сеї обставини, що сей еляборат не був єго власною працею, а міг би був се так само добре вчинити на підставі § 19. і для нас трудно було би найти противодакази. На всякий спосіб ті зміни і розширеня були певно неслодіванкою для д-ра К. Левицького, як були нею і для всеї публіки і то скажім отверто — дуже немилою.

— Нові «Спілки ощадности і позичок» стоваришеня зареєстровані з необмеженою порукою, отворено в Себечові, сокальського повіта і в Стільську, жидачівського повіта. Настоятелем заряду «Спілки» в Себечові є місцевий парох о. Володимир Ковальський, в Стільську о. Михайло Гаврилук.

— Ц. к. Дирекция почт оновіщує: Після розпорядження міністерства торговлі з дня 15. лютого 1905 року до ч. 63.381/04 можуть надавці пакунків почтовых за посиллятою, назначених до Швайцарії, — подібно як се діє ся при пакунках адресованих до місцевостей положених в Австрії, Угорщині і в Окупованій області, — подавати яко відборця дотичних переказів ц. к. уряд почтовых кас швайтних у Відні або яке небудь публичне кредитове заведење з осідком в Австрії. На відтинку дотичних переказів вільно поміщувати примітку, на чий рахунок має бути вписане посиллята прим.: «записати на рахунок Н..... і т. д.

— Послідні хвилі «Ъ» і «ь». До ортографічної комісії петербурскої Академії наук наспівують — як пишуть «СПетербурскі Ведомості» — щораз нові заяв і брошури головню педагогів в справі усуненя букв «Ъ» і «ь». Матеріялу на збирало ся доволі багато, а для єго полагожденя зачали знов відбувати ся засіданя названої комісії під проводом члена акад. Ф. Фортунова. Переважна частина заяв вказує на безкозенну велику втрату часу і праці на виучуване, де писати букву «Ъ» та на економію в роботі складачів і обемі книжок, колиб усунути злишне «Ъ», бо на 15—16 аркушів припадає після точного рахунку пересічно один аркуш самих «Ъ»-ів. Тож нема сумніву, що незабаром і «Ъ» і «ь» зникнуть з російської правописі. А щож тоді буде з нашими кацапами, які поклоняють ся трійци Ъ, ь і Ы і ратують нею Русь і православє від всякого врага супостата, а найпаче ненависних Українцїв? Неуже із погребанем тих «всторических» букв наступить і остаточно исчезнованіє його яти, чи там рублю-любів?

— Конкурс. Надзїрна рада «Лемківського Банку» в Новім Санчи, спілки взаїмного кредиту зареєстрованої з обмеженою порукою, розписує

отсим конкурсе на урядника, котрий би міг провадити ціле діловодство в касі Товариства. Убігаючи ся о сю посаду мають внести подане до Дирекції «Лемківського Банку» найбізнійше до 30. цвітня 1905 і предложити: 1) своє curriculum vitae і 2) свідоцтво з рахунковости і посвїдченє, що відбули практику в якійсь інституції фінансовій і суть спосібні до провадження діловодства касового. Висота платні є зависама від успосібненя заводового кандидата. — Новий Санч 1. цвітня 1905. За Раду надзїрну: Василь Яворський предсідатель.

— На Бурсу Руского Товариства педагогічного у Львові зложили жертви в місяцю марцю отсі Добродїї (в коронах): Іван Білинський з Пчанів 2:30, П. Вітковицька з Кут 2, Корчинський Теофіль з Віткова 4, О. Герасимович з Кривого 1:80, А. Шелїга з Залуча 1, К. Лех з Радехова 1:50, І. Саварин з Медичної 1, Гальковский 1, В. Данилович 2, Євген Чубатий з Деревлян 2, О. Боднар зі Свистільник 6:38, О. Боднар з церкви прилученої 2, громада Кальне 8, З. Матковский з Заріча 8:50, Тов. Дністер у Львові 100, П. Чесняк з Микulichина 1, від громади Миклашів складка 3 копи яєць, 3/4 бульби і готівкою 10, Екс. Митрополит Шептицький міх яблок, Впов. п. Мих. Мош з Ременова 2, о. Петро Білинський з Зарваниці 3, Рада повітова в Збаражи 25, о. Ів. Божейко парох Рокитна 5, Іван Грабовенський з Долини 1, Волю Гнатшпак зі Львова 4, Повітове Товариство кредитове в Рогатині 20, о. Петро Гаранюк в Остаповичах 10, складка від п. Павла Кирчева 1, п. Івана Зубаля 1, п. Николаї Руденського 1, п. Матковский Зиновій 40, «Сокольський Базар» зі Львова 10, Сенько Ковновка з Лиснич 6, запомога від Виділу Тов-а пед. 100. Всім добродїям складає щирю подяку і просить на будуче не забувати за нашу молодїж — Комітет бурси.

— Дрібні вісти. В Полчиньскім ставі у Львові утопив ся оноді шевський челядник Віктор Славицький, званий задля спараліжованої руки «криворучкою». — В суботу застрілив ся у Львові в шинку при ул. Личаківській ч. 122 урядник велізнїці Франц Ваецк, що мав 50 літ. Причиною самоубійства були грошеві клопоти. — П. Йосиф Кашко, нотар в Коломиї, одержав почесне горожанство м. Любачева.

— Для Р. Тов. педаг. у Львові прислав на наші руки ВПов. Д. Красножон зі Станиславова 3 К.

— На будову руского театру прислав на наші руки ВПов. о. Николай Рудницький з Яблїнки 30 К. Гроші разом з попередними зложено на кн. ч. 800 Кр. Союзу кредит.

— За стїнний календар Р. Тов-а пед. прислав ВПр. о. В. Пинило з Відня 60 сот.

Всячина.

— Добра рада. «Не повірате певно — пише фейлетонїст «Подільського Голосу» — кілько то часу треба було, кілько то короводів та клопотів мусів чоловік перенести, заки вкінци ожениш ся. Я не мав — правду кажучи — найменшої охоти до женячки, та як зачали мене намовляти, особливо постарші вдови, як почали представляти в рожевих красках житє родинне, так я вкінци повірив і взяв собі жіночку надїючись, що коли в хаті буду мати усе і не буду потребував нічим журити ся, то я возьму ся тоді до писаня і бодай раз напишу щось до нашого «Подільського Голосу», тим більше, що редактор дороги мені не дає перейти, а вічно намовляє і просить, щоби я бодай раз спробував. Та інакше ждало ся, а інакше склало ся. Про вільний час по слобі я небавом переконав ся, що й бесіди не може бути. Жінка ні на хвилику не пустять з дому, а в дома знова вічно каже ся забавляти; досить, що я знова стратив надїю, написати що небудь до газети. Аж нараз стрінувся ми на улиці з одним професорством; єго жінка ходить на гімнастику до «Сокола», так і мою жінку почали они обоє намовляти, щоби також записалась. Рада в раду, жінка вкінци пристала, а на мою велику втіху вже по кількох вправах так полюбила гімнастику, що день і ніч сидїла лише в «Соколі» та вічно вправлялась. Нема дня, щоби она не гімнастикувалась, от й нині она знова пішла до «Сокола», а я взяв ся до писаня фейлетону для нашого «Под. Голосу».

— Пожар театру. В часі представленя в театрі Шкініма в Токіо запалили ся декорації на сцені від штучних огнів. Публіка почала утікати і тїснути ся до дверей. В японських театрах є звичай, що не платить ся при вступі до театру, але аж при виході. Колиж почало горіти, директор з обави, аби не пропали єго гроші, казав замкнути всі двері. Але товпа силоміць виломала двері і утікла.

— В російських касах щадничих настала критична хвиля. Населенє виймає зложеної ощадности, бо боїть ся, аби они не пропали. До того переполоху довів царський указ про внутрішню позичку в квоті 200,000,000 рублів, з чого четвертину мають покрити каси ощадности. Населенє боїть ся, що як тепер не вийме своїх грошей, то каси будуть пізнійше виплачувати не готікою, але облігаціями нової позички.

Посмертні оповідки.

— Михайло Волошинський, бувший довголітній посадник м. Каньчуга і член повітової ради, батько крилошанина в Перемишлі, упокоїв ся дня 1. с. м. в 85. році життя. В. в. п!

Телеграми

з дня 3. цвітня.

Будапешт. В неділю рано прийняв цісар міністра війни Пітрайха на аудієнції. Опісля мін. Пітрайх конферував з Тісою. По полудні був у цісаря на аудієнції міністер скарбу, а опісля також мав конференцію з гр. Тісою. Вечером міністер війни поїхав до Відня.

Прага. Bohemia доносить, що чеський сойм мав би зібрати ся дня 17. мая.

Варшава. Вчора розгоняло військо тисячну товпу людей, що хотіли демонструвати і убило при тім одну особу. — З Лоді доносять, що позавчера равено бомбою тамошнього поліцмаїстра. Бомба покалічила також анархіста, що вїкидав.

Париж. Праса живо обговорює промову цісаря Вільгельма до німецьких купців в Тангері. Цісар Вільгельм зазначив в тій промові, що «буде все боронити інтересів Німеччини в тім вільнім краю». Дневники думають, що ті слова є звернені проти Франції.

Гібральтар. Цісар Вільгельм відїхав в суботу вечером до Порт-Макун, де витали єго почетними салъвами англійські кораблі і надбережні батерії.

ЗАЯВА.

В виду численних запитань зі сторони інтересованих заявляю отсим, що я повірив мого «Дударя» і всі прочі виданя як «Історію руско-кат. церкви», «З Думідумок» в комісову розпродаж і жадних примірників у себе не маю. Прошу прото відносити ся з закупном до книгарень Ставропигійського Інституту у Львові і Подільської в Тернополі як також в Чернівцях, Золочеві, в Бродах і пр. а не до мене.

З глибоким поважанєм
Яків Зробек
гр.-кат. парох Вертелки

(1-2)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. цвітня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і I-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Колюсею, які ждуть коло Віденської каварні.

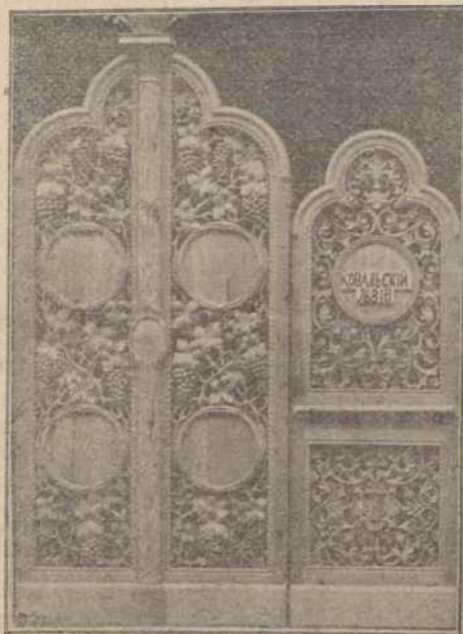
Жукки і паперці **COVIL** можна набувати в «Сокольській Базарі» у Львові та у всіх торговлях в краю.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсі книжки: Духовна лѣкарня. Ціна 20 с. — Хощу, очисти ся! Ціна 20 с. — Наука о Найсв. М. Евхаристіи. Ц. 20 с. — Оставте дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. — Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. — Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с і перший випуск з р. 1903 по 30 с.

Адресувати: о. Яросл. Левицкий, пл. св. Юра 5. Також можна єї книжки дістати в книгарні ім. Шевченка ул. Трибунальська 1. (6-10)

Пошукую женщины в середнім віці до веденя газдівства на селі. Зголошеня приймає п. Збоїнська у Львові, ул. Длугоша 17. (2-5)

Впов. Маркиль Ковальский,
Львів, ул. Личаківська ч. 6,

робив в церкві на Знесіню низшу часть іконостаса і викінчив єю роботу совісно, артистично і на повне вдоволенє комітету, так що можу єго припоручити як чоловіка уміючого своєю роботою задоволити інтересентів. Знесіне дня 1/III. 1905.
Айталь Билинкевич, парох.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміювані
- 4 % листи Товариства кредитового земского
- 4 % і 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийнї і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал акц.

БАНКУ Гіпотечного

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2—3/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломнію 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Коппичинець, Гусятина, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київна, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кр'кова, Відня, Праги, Ясла, Осьвенціма
8:10	з Станіславона, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезеялборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Черновців, Делятина, Заліщик, Новоселиці
10:20	з Риплева, Любачева	10:50	до Белзця, Сокала, Любачева
11:25	з Коломні, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посл. до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Коппичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посл. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Вижиці, Керезмезе
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Риманова, Івонича, Сянока, Хирова	2:55	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посл. з Ішан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіцманя, Новоселиці (через Жучку, Вижиці)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухалі (від 15/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посл. з Підволочиск, Одеси, Київна, Бродів, Грималова, Гусятина, Коппичинець, Козови	3:30	до Риплева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухалі (15/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белзця, Любачева	5:55	до Коломні, Жидачева
5:20	з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятина, Іваня п'ястого, Скали, Коппичинів	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карьсаду, Хирова, Пешту, Н. Санча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвенціма	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселиці і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, (Жидачева 1/2—3/4 вкл.) Гусятина, Керезмезе, Калуша,	10:05	до Перемишля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Н. Загіря
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Броцлава, Варшави, Праги, Осьвенціма, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Сан на, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Броцлава, Праги
10:20	з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Коппичинець, Заліщик, Скали, Іваня п'ястого, Гусятина	11:00	до Підволочиск, Бродів, Коппичинець, Грималова
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава,	11:05	до Стрия
12:20	посл. з Ішан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділі)
2:31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
3:25	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:51	посл. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4 вкл.), Сучави, Кіцмана
	на дворець «Підзамче»	4:10	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Осьвенціма
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київна і Бродів		з двірця «Підзамче»
2:15	посл. з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Коппичинець, Чорткова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київна, Одеси, Коппичинець, Гусятина, Чорткова
5:06	з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Коппичинець, Заліщик, Потутор, Іваня п'ястого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополя, Потутор
		2:09	посл. Підволочиск, Бродів, Київна, Одеси, Коппичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Іваня п'яст.
10:02	з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Коппичинець, Заліщик, Іваня п'ястого, Скали, Гусятина	9:21	до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів
3:04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	11:24	до Підволочиск, Бродів, Коппичинець, Заліщик, Іваня п'ястого, Скали, Гусятина, Грималова.

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:	Відходять з головного двірця:
з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:03 пополудни, 7:54 і 8:59 вечером (до 11/9 вкл.)	до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:50 передполудн., 1:05, 3:45 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 веч. (від 8:5 до 11/9 вкл.)
з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/1 вкл.), 10:00 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята).	до Янова 6:00 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/3 вкл.) 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/3 вкл.) і 5:48 пополудни.
зі Ширця 9:30 вечер. (16 до 11/9 вкл. в неділі і свята).	до Ширця 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).
з Любіня вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).	до Любіня вел. 2:15 попол. (15/5 до 11/9 вкл. в неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейскій рїкнють єн від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. Нічні годни від 6 вечера до 5:59 рано обведено рамками. — В місті продає білети звичайні агенція часонисій Й. Ст. Соколовского насаж Гавсманна 9. від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залізниц. державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє коненєнь і справих залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудни, а в неділі і свята від 9. рано до 12. в полудне.